

Tîrgu Mureș, 22—28 noiembrie 1982

Festivalul spectacolelor pentru tineret
(ediția a III-a)

Primele ediții ale acestui festival s-au desfășurat vara, în stațiunea de pe litoral a tineretului — Costinești. Prezența miilor de tineri aflați la odihnă, dornici de a-și mobila cultural serile și de a discuta cu creatorii dimineața, „în haine de plajă”, oferea interesante date despre elementul „cerere” în relația dintre teatru și publicul tinăr. În schimb, „oferta” era limitată la acele spectacole care se puteau adapta fără mari pierderi la scena — de fapt, podiumul — Teatrului de vară.

Schimbarea de timp și de loc nu este întâmplătoare: desfășurarea acestei ediții la Tîrgu Mureș, în ambianța teatrală a unui oraș în care cultura își are sedii de tradiție și care imprimă tradiții culturale sediilor noi, într-un oraș în care există un Institut de teatru — teoretic, cel puțin, un laborator în care se studiază contactul între teatrul făcut de tineri și publicul tinăr — este perfect îndreptățită.

Premisa care, probabil, a guvernat selecția spectacolelor teatrelor profesioniste a fost aceea că reprezentațiile care cultiva sau pun în ecuație — explicit sau implicit — valorile morale necesare personalităților în formare sint adecvate profilului acestui festival. Dacă principiul e just, concretizarea lui în titluri putea fi mai riguroasă sub raportul calității; dar o asemenea manifestare nu se realizează doar cu principii, în alcătuirea sumarului său intervin și o serie de elemente ale concretului vieții teatrale, care contribuie la apariția unui carecare decalaj între ceea ce se dorește și ceea ce se poate. Prezența unor spectacole ca *Ifigenia* de Mircea Eliade (Teatrul Național din București), *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă* de Horia Lovinescu (Teatrul Național din Tîrgu Mureș — secția maghiară) a dovedit că teatrul bun este același pentru toate categoriile de vîrstă. E la fel de încurajatoare observația — prilejuită de acest festival —

că teatrul prost (inutil, mincinos) provoacă aceeași stenică unanimitate în a-l respinge. Și dacă ne-am decis să acceptăm că toate piesele și spectacolele bune sînt și pentru tineret, nu se poate să nu remarcăm absența piesei despre tineret, absență care a determinat amînarea acordării Marelui premiu pentru ediția viitoare. Premiul pentru regie obținut de Mircea Cornișteanu (*Politica* de Theodor Mănescu la Teatrul Național din Craiova) a încunat un spectacol care își asumă, de pe pozițiile creatorului zilei de azi, istoria zilei de ieri. „Istoria se face întotdeauna la persoana întâi” — spune personajul principal al piesei (interpretat cu matură profesionalitate și lucidă dăruire de Petre Gheorghiu-Dolj). Această „persoană întâi” informează, discută, intrcăbă, se adresează tinerilor din sală — care, dacă nu pot fi considerați răspunzători pentru ceea ce a fost, sînt în orice caz și ei responsabili pentru ceea ce este și ceea ce o să fie.

Un scop subsumat ideii generale a manifestării a fost acela de a stimula prin ierarhizare performanțele tinerilor actori. Un festival care și-a stabilit reperele calitative prin prezența scenică a lui Mircea Albulescu, Csorba András, Teofil Vălcu, Petre Gheorghiu-Dolj, Boér Ferenc, Dionisie Vitcu, le-a premiat pe tinerele actrițe Tania Filip și Maria Ploae și pe încă studenții Ander Zoltán și Sorin Dinulescu. Poate că, anunțat din timp, acest criteriu al palmaresului ar fi stimulat o mai semnificativă prezență a ultimelor promoții de interpreți.

Piesa despre tineret a fost însă masiv reprezentată în repertoriul trupelor de amatori: *Transmitem în direct* de Tudor Popescu, *Anchetă asupra unui tinăr care nu a făcut nimic* de Adrian Dohotaru, *O șansă pentru fiecare* de Radu F. Alexandru, *Avantajul liftului asupra scărilor* de Iulian Margu. Pentru aceste formații de amatori, mai toate sub egida caselor de cultură, ale științei și tehnicii pentru tine-

ret din diverse orașe, „munca, viața, preocupările tinerei generații” nu sînt doar un deziderat care apare în perioada concursurilor și festivalurilor, ci înseși principiul și rațiunea existenței lor. Și dacă, în afara piesei *Om în derivă* (Studioul de teatru muncitoresc „Mihai Eminescu” al Comitetului U.T.C. din Intreprinderea „Electromotor” — Timișoara) — text ridicol prin prețiozitate și m.marea profunzimii —, repertoriului prezentat nu i se pot aduce grave reproșuri, rămîn, după părerea noastră, deschise problema îndrumării și aceea a interpretării. Succesul de public pe care l-a obținut spectacolul Teatrului muncitoresc din Tirnăveni (*Transmitem în direct* de Tudor Popescu), Premiul pentru regie acordat lui Ion Dore (*O șansă pentru fiecare*, Teatrul tineretului — Tulcea) au dovedit că opțiunile juriului s-au întîlnit cu cele ale publicului, atunci cînd realizatorii au izbutit să exprime simplu idei clare, cînd prospețimea și farmecul spontan al interpretării au fost folosite în scopul comunicării și nu al exhibiției.

Spectacolele celor două institute de teatru au dovedit înuta învățămîntului superior de specialitate, capacitatea sa de a pregăti personalități și de a educa spiritul de echipă, au constituit o componentă utilă și semnificativă a festivalului.

Eforturile împlinite ale organizatorilor (Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Consiliul Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România) au dovedit că un asemenea festival este necesar pentru prezentul și viitorul mișcării teatrale.

Colocviul care a încheiat manifestarea — „Valențe educative în dramaturgia și arta spectacolului de teatru pentru și despre tineret” — a prilejuit expunerea unor puncte de vedere substanțiale despre specificul spectatorului tînăr și personalitatea eroului tînăr (Ileana Berlogea), despre necesitatea unei dramaturgii analitice a relațiilor dintre generații (Halasz Anna, Radu Bădilă), despre prioritățile tematice ale teatrului pentru tineret (Natalia Stancu), despre necesitatea implicării creatorului în destinul colectivității umane pe care o reprezintă (Monica Săvulescu).

Desigur, încercarea de a povesti despre tot ce a fost este dintru început, și mai ales la sfîrșit, sortită eșecului. Un festival înseamnă spectacole, discuții, întîlniri, vorbe, aplauze, vorbe despre aplauze, unii cărora le place totul, alții cărora nu le place nimic, ceilalți care vor să-împnească și pe unii și pe alții. Acești „ceilalți” au fost reprezentați cu brio, la Tîrgu Mureș, de ironicul, seriosul și muncitorul colectiv al cotidianului „Gong”.

Magdalena BOIANGIU

Galați

Colocviul despre arta comediei

(ediția a V-a)

Între 1 și 7 noiembrie, la Galați, s-a desfășurat cea de-a V-a ediție a *Colocviului despre arta comediei*. Consacrat temei „Virtuțile civice și estetice ale comediei”, Colocviul se înscrie în marele Festival național „Cîntarea României”, fiind organizat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale, Comitetul județean de cultură și educație socialistă și Teatrul Dramatic din Galați.

Au fost prezentate spectacolele *Inele, cercei, beteală...*, scenariu de George Rafael după schițe de I. L. Caragiale, în regia lui George Rafael și scenografia Lidiei Radian (Teatrul „Nottara”); *Don Juan* de Molière, versiunea scenică și regia, Valeriu Moisescu, scenografia, Sanda Mușatescu, muzica, Paul Urmuzescu (Teatrul de Comedie); *Manechine fără cap* de I. D. Șerban, regia, Constantin Dinischiotu, scenografia, Ruxandra Bîrsan (Teatrul „V. I. Popa” din Birlad); *Fata Morgana* de Dumitru Solomon, regia, Mircea Cornișteanu, scenografia, Victor Crețulescu (Teatrul Dramatic din Galați); *Frumoasa Fernanda & Comp.* de Vasile Rebreanu, regia, Dorel Vișan, scenografia, T. Th. Ciupe (Teatrul Național din Cluj-Napoca); *Acești nebuni fățarnici* de Teodor Mazilu, regia, prof. Octavian Cotesescu, asistent regie, Costin Marinescu, scenografia, Diana Cupșa Popescu (Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”, București); *Chirița în provincie* de Vasile Alecsandri, regia, Alexandru Dabija, scenografia, Laurențiu Dumitrașcu (Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași); *Acești nebuni fățarnici* de Teodor Mazilu, regia și scenografia, Mircea Marin (Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani); *Țarul Ivan își schimbă meseria* de Mihail Bulgakov, regia, Adrian Lupu și Magdalena Klein, decoruri,